

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Nejvyšší správní soud**, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 1. 2013, č. j. 30 A 44/2012 - 17,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 1. 2013, č. j. 30 A 44/2012 - 17, **s e r u š í a v ě c s e v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním ze dne 10. 2. 2012 se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhal poskytnutí informací od Nejvyššího správního soudu (dále „žalovaný“). Přesto, že z podání nebylo zřejmé, zda se jedná o žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, snažil se žalovaný se stěžovatelem komunikovat a přípisem ze dne 9. 3. 2012, čj. Tm 5/2012-3/4 mu sdělil, že podání nesplňuje nutné náležitosti zákona o svobodném přístupu k informacím, a proto se na něj lhůty tohoto zákona nevztahují.

Posledně uvedený přípis napadl stěžovatel žalobou, ve které uvedl, že podání splňovalo náležitosti zákona o svobodném přístupu k informacím. Namítal také, že o jeho stížnosti mělo být vydáno rozhodnutí, což žalovaný neučinil, a odepřel mu tak právo na opravný prostředek.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel neuhradil soudní poplatek za žalobu, vyzval jej Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) usnesením ze dne 24. 8. 2012, čj. 30 A 44/2012 - 14 k zaplacení 3.000 Kč ve lhůtě 10 dnů od doručení usnesení. Poplatek však nebyl ve

stanovené lhůtě zaplacen a řízení bylo usnesením ze dne 24. 1. 2013, č. j. 30 A 44/2012 – 17 zastaveno.

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 22. 2. 2013 napadá stěžovatel usnesení krajského soudu, aniž by explicitně uvedl některý z důvodů dle § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“).

Předně uvádí, že e-mailem podal dne 2. 10. 2012 žádost o osvobození od soudních poplatků, kterou však krajský soud nevzal v potaz. Dále namítá nepřiměřeně krátkou lhůtu, která mu byla k zaplacení soudního poplatku poskytnuta, a existenci kvalifikovaného certifikátu, jímž byl daný e-mail opatřen. Pro prokázání uvedeného navrhuje provést důkaz údaji z e-mailové schránky rihad@centrum.cz.

Na závěr kasační stížnosti rovněž vznáší námitku podjatosti proti všem soudcům Nejvyššího správního soudu, neboť ten vystupuje v řízení v pozici žalovaného.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se stěžovatel *„domáhá kasace usnesení krajského soudu“*.

Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Co se týká podmínky zaplacení soudního poplatku a povinného zastoupení advokátem, ty splněny nebyly, nicméně na splnění těchto podmínek zdejší soud pro specifičnost případu netrval, neboť stěžovatel se domáhá zrušení rozhodnutí, jímž bylo předmětné řízení zastaveno právě pro nezaplacení soudního poplatku (obdobně viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37).

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.).

V kasační stížnosti není explicitně vyjádřen žádný z kasačních důvodů dle § 103 odst. 1 s. ř. s., nicméně z obsahu kasační stížnosti, i samotné povahy napadeného soudního rozhodnutí, je zřejmé, že tvrzen může být toliko kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který jako jediný dopadá na případy přezkumu rozhodnutí o zastavení řízení. Jak vyplývá z judikatury, pod tímto důvodem kasační stížnosti, v podobě nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, se fakticky skrývají i další důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c), d) s. ř. s.

pokračování

Nejvyšší správní soud nejprve pokládá za nutné se vyjádřit k námitce podjatosti směřující proti všem soudcům zdejšího soudu. Obdobnou námitku, včetně argumentace, již stěžovatel uplatnil několikrát v minulosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2013, č. j. 2 As 20/2013 - 15). Zdejší soud v těchto případech zastává stabilní názor, že postup, podle něhož by o kasační stížnosti rozhodl jiný orgán, je zcela vyloučen. Platí, že „*jediným soudem, jenž je oprávněn projednat a rozhodnout kasační stížnost proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, je právě Nejvyšší správní soud (§ 12 odst. 1 s. ř. s.); ostatně, nahlíženo logikou takto uplatněné námitky by na Nejvyšším správním soudě nebyl žádný soudce, který by o podjatosti mohl rozhodnout (viz usnesení zdejšího soudu ze dne 1. 7. 2009, č. j. Vol 4/2009 - 13, dostupné na www.nssoud.cz).*“, obdobně rozsudek ze dne 2. 5. 2013, č. j. 3 As 38/2013 - 24. Od dřívější argumentace se Nejvyšší správní soud nemíní odchýlit. Proti soudcům rozhodujícím v projednávané věci dle rozvrhu práce stěžovatel konkrétní námitky neuvedl, proto se tento soud vznesenou námitkou podjatosti meritorně nezabýval.

Vzhledem k tomu, že námitka podjatosti neobstála, mohl se Nejvyšší správní soud zabývat stěžejní problematikou daného případu. Zásadní otázkou je, zda stěžovatel podal žádost o osvobození od soudního poplatku a krajský soud tak byl povinen se žádostí zabývat dříve, než řízení pro nezaplacení poplatku zastavil.

V této souvislosti navrhl stěžovatel provést důkaz údaji z jeho e-mailové schránky. Dne 13. 6. 2013 však obdržel Nejvyšší správní soud přípis krajského soudu obsahující písemnost stěžovatele ze dne 2. 10. 2012, ve které stěžovatel žádá o osvobození od soudního poplatku. V přiloženém přípisu potom krajský soud uvádí, že uvedená písemnost byla omylem založena v jiném jeho spise. Nejvyšší správní soud ověřil, že číslo písemnosti se shoduje s údaji, které poskytl stěžovatel a je tedy zřejmé, že se jedná o e-mailové podání, na které stěžovatel poukazuje. Za takové situace by bylo další dokazování nadbytečné.

Ze soudního spisu bylo zjištěno, že stěžovatel usnesení, kterým byl vyzván k zaplacení soudního poplatku, obdržel dne 1. 10. 2012. Tímto dnem tedy začala běžet lhůta 10 dní, ve které měl být poplatek zaplacen. Dle zaslané písemnosti byla e-mailová žádost o osvobození od soudních poplatků podána dne 2. 10. 2012 a ve stejný den byla krajskému soudu rovněž doručena. Vzhledem k tomu, že žádost o osvobození od soudních poplatků nespadá pod úkony, kterými se disponuje s řízením nebo jeho předmětem, bylo povinností krajského soudu k takovému podání přihlédnout a zabývat se jím. Sám krajský soud navíc uvedl, že podání stěžovatele bylo omylem založeno do jiného spisu, což byl dozajista důvod, proč se žádostí dále nezabýval a řízení zastavil. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho činnosti známo množství podání, kterými stěžovatel zatěžuje soudy a také charakter těchto podání, kdy stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a nesoudí se veden snahou o meritorní řešení sporu, nýbrž pro samotné vedení sporu (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 7. 6. 2012, č. j. 2 As 82/2012 - 13). Přehlédnutí krajského soudu v daném případě ovšem objektivně dosáhlo úrovně relevantního procesního pochybení, které je třeba odpovídajícím procesním postupem napravit.

Bez ohledu na předmět projednávané věci a kverulatořní charakter podání stěžovatele v jiných případech, nelze stěžovateli upřít právo, aby soud posoudil jeho žádost o osvobození od soudních poplatků a rozhodl o ní dříve, než řízení z důvodu nezaplacení

soudního poplatku zastaví. Pokud by totiž krajský soud takové žádosti vyhověl, nebylo by již možné řízení z tohoto důvodu zastavit. Rozhodnutí o žádosti, kterou krajský soud v rozhodné době přehlédl, má tedy nepopiratelný vliv na další postup a rozhodnutí v této věci. V tomto ohledu lze odkázat i na závěr plynoucí z rozsudku zdejšího soudu ze dne 10. 10. 2008, č. j. 4 Ads 82/2008 – 27, kde se uvádí, že „zastavil-li krajský soud řízení pro nezaplacení soudního poplatku, aniž rozhodl o žádosti o osvobození od soudního poplatku za toto řízení, porušil právo účastníka řízení (zde stěžovatele) na přístup k soudu a řízení zatížil zásadní vadou způsobující nezákonnost jeho rozhodnutí. Kasační stížností napadené usnesení o zastavení řízení tedy představuje v demokratickém právním státě nepřípustné odepření přístupu k soudu (*denegatio iustitiae*)“. Nejinak je tomu v nyní projednávané věci a námitku stěžovatele je tak nutné hodnotit jako důvodnou.

Na tomto místě je vhodné poznamenat, že výše uvedené závěry v žádném případě neznamenají, že krajský soud musí stěžovatelově žádosti o osvobození od soudních poplatků vyhovět. Doposud známé okolnosti v tomto směru vyvolávají určité pochybnosti a bude třeba odpovídající argumentaci opřít o realie věci a dostupnou judikaturu. Úkolem krajského soudu, který za něj Nejvyšší správní soud není oprávněn řešit, bude v dalším řízení žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků patřičně vyhodnotit a na základě toho o osvobození rozhodnout.

K ostatním námitkám stěžovatele lze jen stručně poznamenat následující. Lhůtu pro splnění poplatkové povinnosti v délce deseti dnů nelze zcela jistě označit za nepřiměřeně krátkou, vymykající se z rozhodovací praxe soudů. Dle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu byly za příliš krátké označovány jediné lhůty výrazně kratší (viz například rozsudek ze dne 10. 4. 2008, č. j. 2 As 152/2012 – 11). Také námitka ohledně kvalifikovaného certifikátu je nedůvodná a navíc i nepodstatná. Pokud by stěžovatel skutečně disponoval uznávaným elektronickým podpisem (blíže k tomu v § 11 odst. 1 zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu), zcela nepochybně by jej technické vybavení krajského soudu akceptovalo. Jak bylo výše vyloženo, nemá ovšem existence uznávaného elektronického podpisu při podání stěžovatele v posuzované věci zásadní význam.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že v uvedeném rozsahu je kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. naplněn. Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení rozhodne krajský soud rozhodnutím, jímž se řízení končí (§ 61 odst. 1 s. ř. s.), i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. října 2013

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu